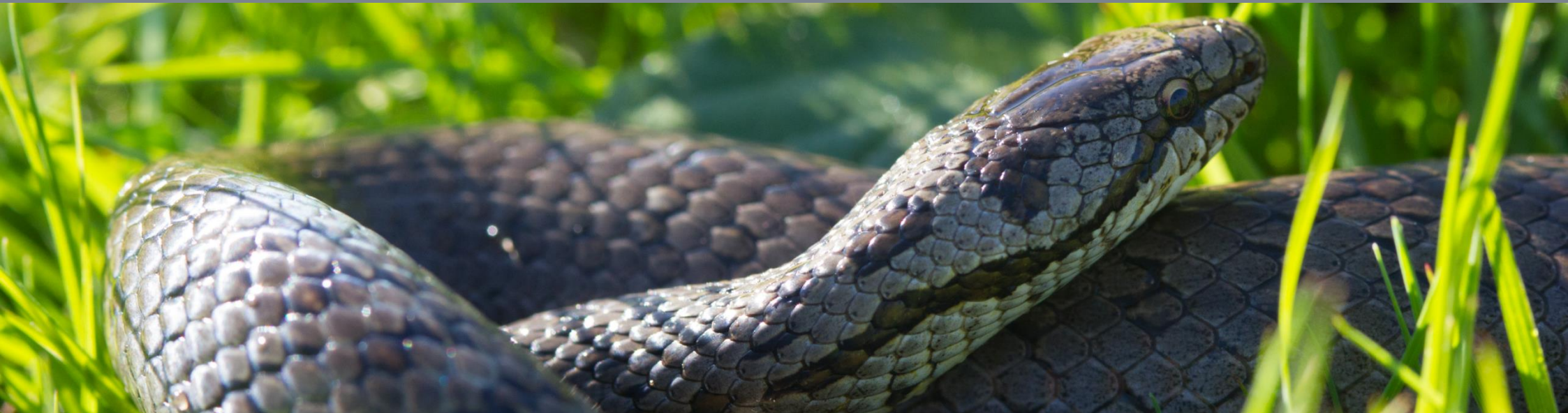

Resultaten vervolgonderzoek vleermuizen

Campina-terrein te Eindhoven

titel rapport
**Resultaten vervolgon-
derzoek vleermuizen**

datum
7 augustus 2020

projectnummer
P00195

opdrachtgever
BPD Ontwikkeling B.V.

BRO
Projectleider
CVe
Projectteam
MvdS, RdM, NL

bron Kaft
MvdS

BRO
Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400
E info@bro.nl
www.bro.nl

BRO
Ruimte | om in te leven

*“Als we anderen de ruimte niet gunnen zullen we zelf steeds
meer opgesloten raken.”*

Prof. Hans Galjaard

Inhoudsopgave

1 Inleiding	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Doel	3
2 Omschrijving plangebied	3
2.1 Huidige situatie	3
2.2 Toekomstige situatie	3
3 Werkwijze	5
3.1 Vleermuizen	5
4 Resultaten	7
4.1 Vleermuizen	7
4.1.1 Verblijfplaatsen	7
4.1.2 Foeragerende vleermuizen	7
4.1.3 Vliegroutes	7
4.2 Overige soorten	7
5 Conclusie	8
6 Bronnen	8

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

BPD Ontwikkeling B.V. is voornemens de huidige bebouwing van het Campina-terrein gedeeltelijk te slopen en nieuwbouw te realiseren. Middels een verkennend flora- en faunaonderzoek (quickscan), uitgevoerd door BRO in mei 2018, is vastgesteld dat de gebouwen binnen het plangebied geschikte verblijfplaatsen bevat voor vleermuizen. Naar aanleiding hiervan is vleermuisonderzoek uitgevoerd in het seizoen van 2019-2020, om verblijfplaatsen van vleermuizen vast te stellen dan wel met voldoende zekerheid uit te sluiten. In dit rapport worden de resultaten van dit nader onderzoek gepresenteerd.

1.2 Doel

Dit onderzoek zal antwoord geven op de volgende vragen:

- Zijn er verblijfsfuncties van vleermuizen aanwezig in de betreffende gebouwen?
- Zo ja, welke soort, aantal en verblijffunctie m.b.t. vleermuizen betreft het hier?
- Leiden de werkzaamheden tot verlies of verstoring van verblijfplaatsen?
- Leidt het de sloop tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming en is een ontheffingsaanvraag noodzakelijk?

Indien bij aanwezigheid van beschermde soorten het treffen van maatregelen noodzakelijk is, omdat de huidige verblijfplaats komt te vervallen/wordt verstoord, dan zullen deze (mede ten behoeve van een ontheffingsaanvraag) voldoende moeten worden onderbouwd middels een separaat activiteitenplan, omdat met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid vast moet komen te staan dat de maatregelen

ook daadwerkelijk de functie die de gebouwen hebben voor de soort(en), doen behouden. Ook dient te worden getoetst of de huidige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is.

Ten behoeve van het eventueel indienen van een ontheffingsaanvraag dienen ook aspecten als doel, (wettelijk) belang en alternatievenafweging te worden onderbouwd. Deze eventuele vervolgfase ten behoeve van een ontheffingsproject maakt geen deel uit van onderhavig vervolgonderzoek.

2 Omschrijving plangebied

2.1 Huidige situatie

Het plangebied is gelegen in het oosten van Eindhoven, net ten westen van de ring en ten zuiden van het Eindhovens Kanaal. Het plangebied ligt tussen de Kanaaldijk-Zuid, de Hugo van der Goeslaan en de Dirk Boutslaan. In figuur 2 is de topografische ligging van het plangebied weergegeven.

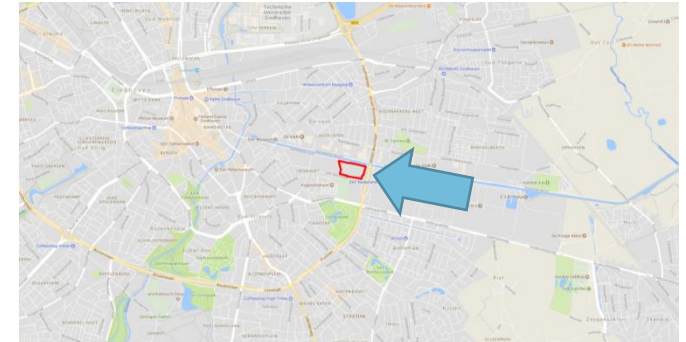
Het plangebied bestaat momenteel uit een in 2015 gesloten fabriek van Campina. Er zijn grote loodsen, enkele kantoorgebouwen en meerdere kleinere bijgebouwen aanwezig. In figuur 3 is een luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving weergegeven. De figuren 1, 4 t/m 6 geven een impressie van het plangebied, middels foto's die zijn genomen tijdens het verkennende veldbezoek.

2.2 Toekomstige situatie

Opdrachtgever is voornemens binnen het plangebied met name appartementencomplexen te realiseren. Hiervoor zal een deel van de gebouwen gesloopt worden. De resterende gebouwen zullen worden verbouwd en herbestemd.

Figuur 1: Centrale gebouwen vanuit noordoosten plangebied

Figuur 2: Topografische kaart ligging plangebied (1:25.000)

Figuur 3: Luchtfoto plangebied en directe omgeving

Figuur 4: Kantoorgebouw in zuidoosten plangebied

Figuur 5: Bijgebouw in noordoosten plangebied

Figuur 6: Muur langs zuidwesten plangebied

3 Werkwijze

3.1 Vleermuizen

Voor vleermuizen zijn in de periode half augustus 2019 tot en met half juli 2020 in totaal vijf aanvullende veldbezoeken uitgevoerd. Hierbij is de meest gunstige periode van het jaar onderzocht, waarin vleermuizen aantoonbaar van een onderzoeksgebied gebruik kunnen maken. Gedurende de periode mei tot en met half juli hebben de meeste soorten hun zomer- en kraamverblijfplaatsen bezet en zijn druk bezig met het grootbrengen van jonge dieren. Vanaf eind juli vallen de kraamkolonies uiteen, verspreiden de vrouwtjes zich en gaan op zoek naar het gezelschap van baltsende mannetjes. Winterverblijfplaatsen zijn zeer lastig aan te tonen. Van zomerverblijfplaatsen, kraamverblijven en paarverblijfplaatsen mag zekerheidshalve aangenomen worden dat deze ook als winterverblijfplaats gebruikt kunnen worden, zolang de temperatuur niet te laag wordt (vorst).

In de periode half augustus - eind september hebben twee avondrondes, met een tussenliggende periode van minimaal 20 dagen, plaatsgevonden ten behoeve van het aantonen/uitsluiten van de functie paarverblijfplaats. Ten behoeve van het indiceren van een massawinterverblijfplaats, zijn de avondrondes in augustus en september vóór 10 september 2019 uitgevoerd. De laatvlieger heeft als enige soort geen standaard invliegtijd. Het zwermgedrag is bij deze soort ook korter en kan al plaatsvinden vanaf 1 á 2 uur na het uitvliegmoment. Omdat het niet reëel is om de hele nacht binnen een of meerdere deelgebieden te zoeken naar laatvliegers, hebben in de periode half mei - half juli twee gerichte avondrondes (circa 2 uur na zonsondergang) plaatsgevonden met een tussenliggende periode van minimaal 30 dagen, ten behoeve van het aantonen/uitsluiten van zomer- en kraamver-

blijfplaatsen van de laatvlieger. Daarnaast heeft er in de periode mei – juli tevens een ochtendronde (circa 2 uur voor zonsopkomst) plaatsgevonden ten behoeve van het aantonen/uitsluiten van zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Tabel 1 geeft een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken voor vleermuizen.

De inventarisatiemethode is conform de richtlijnen van het protocol voor vleermuisonderzoek (versie maart 2017), dat is opgesteld door het vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging. Dit protocol schrijft voor dat de onderzoeksinspanningen afhankelijk zijn van de te verwachten soorten en functies. Het protocol heeft tot doel het belang van de functies van onderzoekslocaties voor soorten vleermuizen effectief en efficiënt vast te stellen dan wel uit te sluiten. In het bijzonder wanneer de aanwezigheid van gebiedsfuncties of soorten wordt uitgesloten, zou

een onderzoek volgens het protocol als juridisch voldoende moeten worden aangemerkt.

De veldbezoeken in de paarperiode zijn uitgevoerd door een enkele deskundige ecooloog, omdat vleermuizen op de betreffende onderzoeksmomenten gedurende een langere periode nabij hun verblijfplaats rondvliegen/zwermen. Echter, gezien de grootte en onoverzichtelijkheid van het terrein zijn de avondrondes en de ochtendronde in de periode half mei – half juli uitgevoerd door drie deskundige ecoologen per veldronde. Tijdens de veldbezoeken is voornamelijk gelet op uitvliegende, invliegende of zwerpende vleermuizen. Daarnaast is er ook gelet op foeragerende en passerende vleermuizen. Tijdens de eerste twee veldbezoeken is voornamelijk gelet op sociale geluiden. In de periode half augustus - sep-

Tabel 1 Bezoeken i.v.m. vleermuisinventarisaties

Datum	Type onderzoek	Tijdsduur onderzoek	Zon op/onder	Weer	Temperatuur
21-08-2019	Vleermuizen (paarverblijf en zwermplaats)	20.50-02.00	20.52	Wind gemiddeld 1 Bft	20°C
10-09-2019	Vleermuizen (paarverblijf en zwermplaats)	20.05-02.00	20.07	Wind gemiddeld 2 Bft	13°C
02-06-2020	Vleermuizen (kraam- en zomerverblijf)	21.45-00:00	21.47	Wind gemiddeld 2 Bft	12°C
01-07-2020	Vleermuizen (kraam- en zomerverblijf)	03:00-05.35	05:32	Wind gemiddeld 3 Bft	13.5°C
06-07-2020	Vleermuizen (kraam- en zomerverblijf)	21.55-00:25	21.55	Wind gemiddeld 2 Bft	14°C

tember produceren mannetjes vleermuizen de meeste sociale geluiden vanuit of vliegend rondom bebouwing om vrouwtjes te lokken.

Alle veldbezoeken zijn uitgevoerd met behulp van een batdetector (Pettersson M500-384) met opnamemogelijkheid en weergave van sonogrammen. Een batdetector zet het voor het menselijk gehoor niet hoorbare ultrasone geluid van vleermuizen om naar frequenties die wel hoorbaar zijn. Op basis van de geluidsfrequenties en ritmes kunnen verschillende soorten vleermuizen worden onderscheiden. De opnamemogelijkheid is belangrijk omdat de geluidsopnames kunnen worden gebruikt voor het determineren van soorten die op basis van hun geluid moeilijk zijn te onderscheiden (met name Myotis-soort) en waarbij het sonogram uitsluitsel kan geven.

Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van vleermuizen gunstig. De weersomstandigheden voldoen aan de protocollaire eisen voor vleermuizen onderzoek: temperatuur niet lager dan 10 °C, de windsnelheid beneden de 5 Beaufort en geen sprake van neerslag, anders dan lichte motregen (zie tabel 1).

4 Resultaten

4.1 Vleermuizen

4.1.1 Verblijfplaatsen

Er is geen binding met de gebouwen binnen het plangebied waargenomen. In het najaar werden incidenteel sociale roepjes gehoord binnen het plangebied, met name in het oosten van het plangebied. Gezien deze roepjes niet met regelmatige vluchten werden waargenomen betreft het waarschijnlijk geen baltsterritorium. Ook is er geen zwermgedrag waargenomen. In het voorjaar zijn geen in- of uitvliegende vleermuizen waargenomen. Aan de hand van het onderzoek zijn geen verblijfplaatsen aangetroffen binnen of in de directe omgeving van het plangebied.

4.1.2 Foeragerende vleermuizen

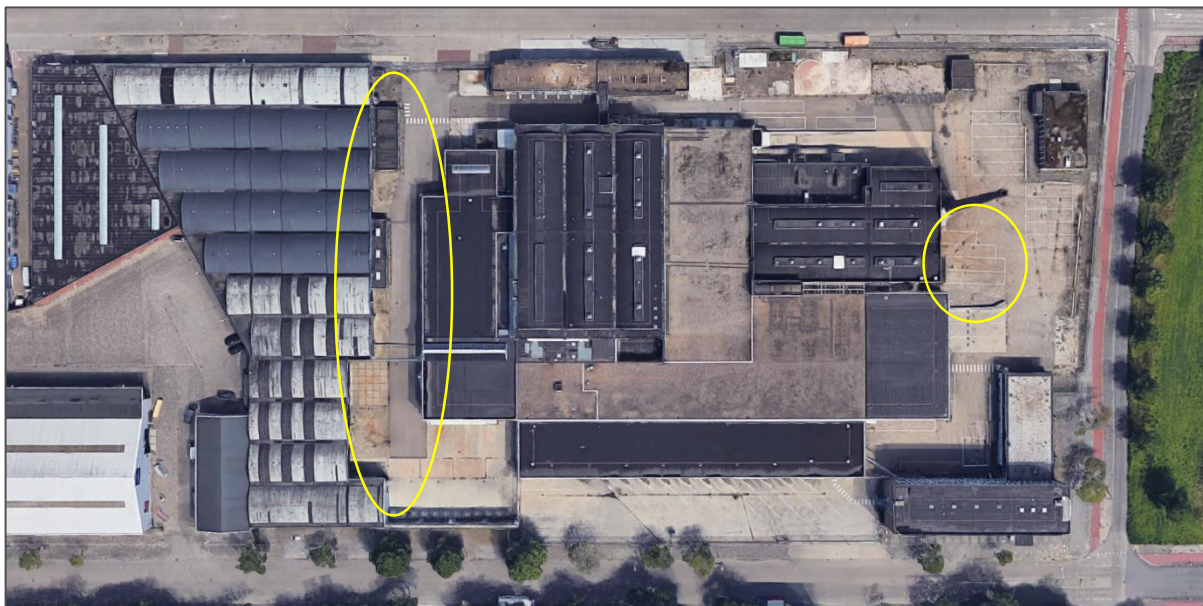
In het najaar werd met name veel gefoerageerd in de smalle doorgang in het westen van het plangebied (figuur 7), door maximaal 10 gewone dwergvleermuizen. Ook op andere plekken in het plangebied werd incidenteel gefoerageerd. Daarnaast werd ten noorden van het plangebied, boven het kanaal, eveneens veelvuldig gefoerageerd door gewone dwergvleermuis. In het voorjaar werd door maximaal 3 gewone dwergvleermuizen incidenteel gefoerageerd in de smalle doorgang in het westen van het plangebied. Ook boven het kanaal was het in het voorjaar erg rustig. De voorgenomen plannen zullen niet leiden tot een afname in essentieel foerageergebied.

4.1.3 Vliegroutes

Tijdens de veldbezoeken zijn in de directe omgeving geen eenduidig vliegpatronen aangetroffen dat door meerdere individuen wordt gevolgd.

4.2 Overige soorten

Tijdens alle veldbezoeken is tevens gelet op andere (vogel)soorten als kauw en spreeuw. Zwarte roodstaart is meerdere keren waargenomen tijdens de onderzoekronden, en het is aannemelijk dat deze soort binnen het plangebied broedt. Om verstoring van de nestgelegenheden te voorkomen, zal de start van de werkzaamheden buiten het broedseizoen (half april-half juli) van deze soort gepland moeten worden.

Figuur 7: Locaties waar in het najaar regelmatig gefoerageerd wordt door gewone dwergvleermuizen (gele cirkels)

5 Conclusie

Binnen en in de omgeving van het plangebied zijn geen rust- en verblijfplaatsen van een vleermuissoort waargenomen. Er gaan bij werkzaamheden geen rust- en verblijfplaatsen, essentieel foerageergebied of vliegroutes verloren. Overtreding van een verbodsbepaling van de Wet natuurbescherming met betrekking tot een vleermuissoort is uitgesloten. Er hoeft geen ontheffing te worden verkregen.

Om verstoring van de nestgelegenheden van zwarte roodstaart te voorkomen, zal de start van de werkzaamheden buiten het broedseizoen (half april-half juli) van deze soort gepland moeten worden.

Soortgroep	Aanwezig	Overtreding	Maatregelen
Vleermuizen	Nee	Nee	-
Overige soorten	Mogelijk	Te voorkomen	Rekening houden met broedseizoen en zorgplicht

6 Bronnen

- Dietz C., O. von Helversen & D. Nill 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. De Fontein/Tirion Uitgevers, Utrecht.
- Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, versie 1.0 BIJ12 juli 2017
- Limpens, H., J. Regelink & R. Koelman 2010. Vleermuizen en planologie. Zoogdierverseniging, Nijmegen
- Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdierverseniging (2017) Vleermuisprotocol 2017, maart 2017.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2018. Vogelatlas van Nederland. Kosmos Uitgevers, Utrecht.

www.bro.nl | info@bro.nl

Hoofdvestiging Boxtel

Boscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400

Vestiging Amsterdam

Rijnspoorplein 38
1018 TX Amsterdam
T +31 (0)20 506 19 99

Vestiging Tegelen

Industriestraat 94
5931 PK Tegelen
T +31 (0)77 373 06 01